...ТА НЭГЭДЭЛЭЙ БОДОТО ГЭРШЭ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Жигмит Бардамович Раднаев, 65 наһатай Дулма Дараева гэгшэд бюллетеньнүүдээ урна руу табижа байнад.

2. Улаан-Үдын һунгуулиин 6-дахи участогта «Сантехмонтажай» хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Безуглова иигэжэ дуугаа үгэбэ.

3. 96 наһатай Мария Назаровна Краснорыловада һунгуулиин комиссиин гэшүүн урна асаржа гэртэнь ерэбэ.

С. БАЛДУЕВАЙ, Л. ХАЙДУРОВАЙ, А. КУРТИГАЙ фотонууд.

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 54 (10115) | 1963 оной мартын 5, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...АЛИС ДЕМОКРАТИИН ШЭНЭ ИЛАЛТА

...иин бүхы эрхэтэд ...ө эрхэеэ эдлэжэ, ...дэ зургаанда эр...агадаа түлөөлбэ. ...бүгэдэ арадай

...раад ороноймнай ...алта түйлай ехэ ...тическэ дэбжэл...да үнгэрөө. Хото, ...мэришэд, кол...вет интеллигенци ...е ургуулан улам ...продукци, ороо̄һо ...шэмэ абахын, ...гжөөхын, эрдэм ...дай түлөө социа...тэ долгиие эбхэ... Тиигэжэ 1963 ...талай түсэб даа... урид дүүргэһэн ...адай тоо оло...най урагшатай Коммунизм хадаа ...дэй баатар ажа...гэһэн түрэл пар... заабариин үнэн ...римта дээрэһээ ...а.

...тическэ угаа ехэ ...гэ гэршэ үнгэр...ө. Партийнабэшэ ...мунистнуудай ба...дадуудай түлөө ... һунгагшад нэ...нгалтын урнада ...үгөө. РСФСР-эй, ... Верховно Сове...й Советүүдэй де...һэн бүхы канди... һаналаар арадай ...лэгшэд — ма...бо. Энэ хадаа ... Коммунис пар...ительствын га...одын үнэн зүб ...гэ элитэ ехэ ... КПСС, Советскэ ...доторoo хүн тү...йхан ерээдүй— ...а, тиигэжэ дэл...о эгээн дээдэ зол ...шээ харуулха ...орилготой. Тии...рад энэ үг зо...мжэлгээр ургта...ерой бата нэгэ...дэһэтэй.

... засагайнгаа һун...а өөһэдынгөө зар... арадай зол жар... сэхээр бэелүүл... Коммунис партиин ...андахыень юрөө... Байгалай, баруун ...гой, урда зүгэй ...нэй Хориин ню...кымнай ниислэл ... болон үрэжэлтэ ...таг бүриимнай ... хажууда ерэжэ, ...г, сээжынгээ до...ан үгэеэ хэлэжэ, ...унизмын хэрэгтэ ...тэнги байһанаа, ...лаараа арад зон...аа мэдүүлээ.

...с-Дурна зүгэй ... заводой хүдэлмэ...алтын хүндэлэл...лис мүрысөөндэ ... һарынгаа түсэбые ...жэ, олон мянган ...эл арадай ажа... түсэбһөө гадуур ...нгаа түлөө дуу... иигэжэ мэдүү... парти, Советскэ ...дахa болтогой, ... болтогой! Ком...адай хэрэг, бү...еэ энээндэ зо...дын һунгуулиин ...агша 103 наһа...аа түрүүн ур... дэлхэй дээрэ эб ... дуугаа үгэнэб, ... амгалан ёһоор ...огөө. Хэжэнгын ...гай һунгагша ...үдые абажа: ...аа жаргахын ...змын түлөө!» ...табиба. Хэжэн... дунда һургуу... Оширова Эхэ ...үгжэхые юрөөнэб ... үгөө. Хяагтын ...лиин участогта ...ас Фасхутдинов ...лгэр байдалай

түлөө һунганаб гэжэ мэдүүлбэ. Баргажанай һунгуулиин участогай һунгагшад хонишон Елена Эрдынеева мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаа юм. Энэ амжалтаяа һунгалтын хүндэлэлдэ зорюулаад, коммунизмын жасада үшөө ехэ хубитаяа оруулхаб гээд мэдүүлбэ.

Иимэл даа манай совет арадай һанал хүсэл! Энэ һанал хүсэлэйнь ойрын сагта бэелжэ, хамаг хүнэй үзэгдөөгүй ехэ омог баяр түрүүлхэнь бата найдамтай. Тиихын тула бүхы совет хүнүүд эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлжэ, үсэн түгэс промышленность, хүдөө ажахы болон соёл культураяа улам һалбаруулан хүгжөөхэ. Ажалша бүхэн хүдэлжэ байһан газартаа эгээн ехэ ажалай бүтээсэ туйлахын түлөө оролдохо ёһотой. «Орон доторнай ажал хэрэг һайн, өөһэдынгөө амжалтаар бидэнэр омогорхонобди. Гэхэ зуура, туйлаһан амжалтаараа дашуурхагүй гэжэ партимнай хододоо уряалдаг. Эгээл һайн ажабайдал имагтал арад зоной ажалаар, эрхим һайн, бүтээсэ ехэтэй ажалаар лэ байгуулагдаха юм» гэжэ Н. С. Хрущев Москва городой һунгуулиин Калининска округой һунтагшадай суглаан дээрэ хэлээ һэн. Эгээл тиимэһээ ажал гээшэ бүхы совет хүнэй нэрэ хүндын, алдар солын хэрэг болонхой. Доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэд дүүрэнээр ашаглажа, түрүүшүүлэй болон эрдэм наукын туйлалтануудые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байха гээшэ бүтээсэтэйгөөр ажаллахын шухала нүхэсэл мүн.

Гэхэтэй хамта үшөөл олон предприятинууд, колхоз, совхозууд ажалаа муугаар эмхидхэжэ, гүрэнэй түсэб даабаринуудые дүүргэдэггүй байна, соёл культурын олон эмхинүүд хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үрэ багатайгаар ябуулна. Эдэ бүгэдын эсэсэй хойшолон гэхэдэ, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ һаад хэнэ гэжэ хүн бүхэн гүнзэгыгөөр ойлгожо абаха, тиигээд иимэ дутагдалнуудай ушархагүйн түлөө эрид шангаар тэмсэхэ уялгатай. Энэ хадаа нэн түрүүн нютагай Советүүдэй, бүхы депутадуудай гол анхаралда байха зэргэтэй.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ мүнөө жэлэй хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр ургтаха хэрэг тон шухала болонхой. Хүдөө ажахын ажалшад газар таряалангаа зүбөөр, ашагтай һайнаар хубаарилжа, ороо̄һо таряа, малай тэжээл ехээр абажа, 1963 ониие ажалай шэнэ илалтын жэл болгохо гэһэн уряа дэлгэрүүлээ. Тиин социалис мүрысөөнэй эршые үдэрһөө үдэртэ шангадхана. Ажалшадай энэ гайхамшагта хүдэлөөе залан ударидаха, эмхидхэхэ, гүрэнэй түсэб даабариин һара, квартал бүхэндэ дүүргэгдэхые туйлаха, нютагай Советүүдые. депутадуудые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха зорилго партийна организацинуудай урда табигдана.

Ашата Октябрьһаа урган хүгжэһэн агууехэ Совет гүрэн мүнөө бүгэдэ арадай гүрэн болон хүгжөө. Олон миллион совет хүнүүд оронoo ударидалгада, ажахын соёл культурын байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ сэхэ хабаадана. Мүнөөнэй һунгалтада Советүүдэй бүхы зургаануудта һунгагдаһан депутадууднай республикымнай ажалшадай, мүн буряад арадай бүрин эрхэтэй түлөөлэгшэд гээшэ. Тиимэһээ гүрэн гээшэ биб гэжэ манай ажалша бүхэн хэлэхэ эрхэтэй. Энэл даа социалис демократиин шэнэ илалта!

Бүхы совет арадай эбдэршэгүй нэгэдэлые, Коммунис партияа тойрон тэрэнэй бата жагсаалтай байһаниие, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр шүтэнги байһаниие үнгэрһэн һунгалтын үдэр бүхы дэлхэйдэ дахинаа харуулба. Социалис демократиин ашаар сүлөөтэ ажабайдалай бүрин эрхэтэй болоһон совет арад коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар саашанхи алхамуудаа хэхэ. Юуб гэхэдэ, марксизм-ленинизмын гэгээн гэрэл урдахи замыемнай гэрэлтүүлнэ, мүн Совет гүрэнэй хүсэ шадал дабагдашагүй.

Ехэ дэбжэлтэтэйгээр

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Саяан уула саһа шуургатай, үүлэ манаар хушагданхай байгаа. Харин арад зоной сэнгүү хүхюун һайндэрэй сэдьхэлтэй тааралдаха гэһэндэл, мартын 3-да шэрүүн шарайгаа урин дулаан энеэбхилгээр һэлгээд, алтан наран аажамаар игаажа байба.

Аха, Түнхэнэй олон мянган һунгагшад коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудта — Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд, басагадта дуугаа үгэхэ гэжэ политическэ угаа ехэ эдэбхи хэшээлтэйгээр һунгуулиин урнануудта ерэбэ.

Түнхэнэй болон Ахын ажалшад РСФСР-эй Верховно Советтэ БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ А. У. Хахаловые, Буряадай АССР-эй Верховно Советтэ үйлэдбэриингөө управлениин начальник В. Д. Серебренниковые, парткомой секретарь Ю. А. Византийскиие, аймагайнгаа түрүү агроном А. Н. Стрелковые, республикын гэгээрэлэй министр С. Г. Дугаровые, Ахын эрхим һаалишан Е. А. Хаптагаевае, мүн аймагай Советтэ 75 хүниие, сомоной болон сельскэ Советүүдтэ зохёон вуугаад хүниие һунгабад.

Эндэхи бүхы 31 участок үглөөнэй 6 часта үүдэнүүдээ үргэнөөр сэлижэ, һунгалта эхилээ. Аймагай түб тосхон — Хэрэнэй һунгуулиин участогта 80 гаран наһатай һунгагша Иван Петрович Бычковский эгээн түрүүн бюллетень урна руу табиха зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Хүндэтэ һунгагшад! Манай эрхим хүбүүд, басагадые гүрэн түрынгөө зургаануудта һунгажа байнабди. Би 80 гаран жэл алтан дэлхэй дээрэ ябахадаа элдэб юумэ нилээд үзэһэн, хараһан байнаб. Хуушан сагта ноёдой хайшан гэжэ һунгагдадаг байһые һайса мэдэхэб. Урдын ноёд хадаа арад зониие мүлжэгшэдэй дундаһаа «һунгагдадаг» байгаа. Тиихэдэ һунгагшадай дууе худалдажа абадаг бэлэй.

Харин Совет засагай тогтоһоор тад ондоо болонхой. Бидэнэр өөһэдынгөө эрхим хүбүүд, басагадта, түрэл парти, правительствынгаа сэсэн мэргэн политикын түлөө дуугаа үгэдэгбди,— гэбэ.

Харьбяатын һунгуулиин участогта бултанһаа түрүүн дуугаа үгэһэн Мария Жамсаевна Махаева иигэжэ хэлээ:

— Манай үри хүүгэдэй алтан дэлхэй дээрэ амар мэндэ ажаһуухын, зол жаргалтай ябахын тулада, агууехэ Совет Эхэ оронойгоо бүри хүсэтэй болохын түлөө, эб найрамдалай улам бэхижэхын түлөө дуугаа үгэнэб.

Тооро болон Түнхэнэй, Хоймор ба Жэмһэгэй, Туран болон Монгой, хада уулата Ахын малшад, таряашад, алба хаагшад бултадаа иимэ һайн һайхан һанал бодолтой байһанаа элишэлэн мэдүүлбэ. Үглөөнэй 7 часта аймагай 15 мянган һунгагшадай 3 мянганиинь, үглөөнэй 11 часта бүхы һунгагшадай 80 гаран процентнь һунгалтын участогуудта ерэжэ, дуугаа үгэһэн байна. Эгээн холын Хойтоголой участогай бүхы һунгагшад үглөөнэй 9 часта дуугаа үгэжэ дүүргээ. Иимэ участогууд аймаг соо олон.

Телефонуудай дохёо жэнгиржэ, телеграфуудай аппарадууд ташаганажа, морид болон автомашинануудаар иишэ тиишээ гүйлгэлдэжэ, һунгалтын комиссинууд хаа хаанагүй айхабтар эдэбхитэйгээр хүдэлөө. Дуу хатар, наада зугаа зэдэлээ. Эгээл иимээр Түнхэнэй аймагта һунгалта үнгэрбэ.

Д. ЛОБСАНОВ.

Бултанай баяр

Байгша оной мартын 3 долоон жэлэймнай түүхэдэ онсо һүүри эзэлхэ үдэр болоо. Россин ажалшад гүрэн түрынгөө дээдэ засагта ажал хэрэгээрээ шалгарһан этигэл найдабаритай нүхэдөө баяртай хүхюутэйгөөр һунгаба.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ шармайн ороһон совет хүнүүд энэ үдэрые ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлан угтаба. Хаа хаанагүй —хото, хүдөө нютагуудта ажаһуугшад социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай парти, правительстводаа элидхэнэ.

Һунгалтын үдэрэй омог баяртайгаар үнгэрһэн тухай зарим жэшээе республиикынгаа ниислэл хотын Советскэ районһоо харуулая. «Рабочая» үйлсэдэ оршодог 2-дохи һургуулиин үндэр сагаан байшан һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй, үүдэн дээрэнь үлгэгдэһэн улаан тугууд һунгагшадые уряалан даллаһан мэтээр үзэгдэнэ. Үглөөнэй 6 часта һунгуулиин (15-дахи) энэ участогта хүн зон олоороо сугла раад байба.

Һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Михаил Исакович Старик һунгагшадтаа хандажа, баярай үгөөр амаршалаад, арадайнгаа кандидадуудта дуугаа үгэхые уриба. Уужам ехэ таһаг соо улаан сэмбээр хушаатай столнуудай саана бюллетеньнүүдые хубаагшад һуунхай. Эндэ аяар 103-тай Аграфена Трофимовна Федосеева хамагһаа түрүүн дуугаа үгэхэ хуби золтой байба. 1860 ондо түрэһэн энэ хүгшэн үшөө хүнгэн сарюун, паспортаа харуулжа, бюллетеньнүүдые гартаа барихадань, нюуртань баярай ошон бадарна...

Үглөөнэй 11 час болотор тус участогай бүхы һунгагшадай 80 шахуу процентнь арадайнгаа кандидадуудта дуугаа үгөөд байгаа.

Советскэ районой эгээл томо, түрүү предприяти—шэлэй заводой клуб. Эндэ һунгуулиин 21-дэхи участогта һунгалта илангаяа эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Кооперативна техникумэй студент Людмила Кузнецова түрүүлэн һунгаха болоһондоо баярлажа, олоороо сугларһан һунгагшадай урда иигэжэ мэдүүлбэ:

—Би энэ жэлдэ 18-тай боложо, РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Советүүдтэ, мүн нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтада түрүүшынхеэ хабаадажа байһандаа тон ехээр баярланаб. Жэл ерэхэ бүри арад зонойшнай ажабайдал улам һайжаран, илангаяа бидэнэр, залуушуулай урда жаргалта ажабайдалай үргэн зам нээгдэнэ. Эдэ бюллетеньнүүд дээрэ бэшэгдэһэн кандидадуудта дуугаа үгэхэдөө зол жаргалта байдалайнгаа нангин хэрэг бэелүүлнэбди.

Олон һунгагшадай дунда шэлэй заводой коммунис ажалай халаанай гэшүүн—шэл хайлуулагша Павел Никитович Корнеев хүхюутэй баяртай дуугаа үгөөд, ажал хэрэг тухайгаа омогорхон хөөрэнэ: «Энэ һунгалтын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа бидэнэр сүм дүүргээбди. Февраль һарынгаа даалгабариһаа гадуур хэдэ мянган дүрбэлжэн метр шэл Эхэ оронойнгоо шэнэ барилганyyдта эльгээгээбди. Энэмнай һүнгалтада оролдосото ажалаймнай эрхим бэлэг болохо байна».

Иигэжэ шэлэй заводойхид һунгалтаяа эмхитэйгээр үнгэргөө.

Б. Дашиев.

Үнгэрэгшэ 8 хоногто—февралиин 20-һоо мартын 1 болотор—бүхыдөө 12389 центнер һүн гүрэндэ худалдагдаад, нэгэдэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ миил 7 процентээр дээшэлжэ, арайхан гэжэ 42 процентдэ хүрэбэ.

Кварталай дүүрэтэр 3 декада үлэбэ. Энэ болзорто гүрэндэ һү худалдаха кварталай түсэб дүүргэхын тула колхоз, совхозууд эрид шанга хэмжээ абаха болоно. Илангаяа Түнхэнэй, Хориин, Кабанскын үйлэдбэриин управленинүүд ехэхэн гээгдэлдэ ороод, республикаяа гэдэргэ татажа байна.

Нүхэд һаалишад! Үнеэдэй эдеэлүүлгэ, харууһалгые һайжаруулжа, гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэгты.

Американо-советскэ хани барисаанай Национальна Советтэ

Американо-советскэ хани барисаанай Национальна Советэй байгуулагдаһанһаа хойшо 20 жэлэйнь ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, халуунаар амаршалнаб.

Совет болон Америкын арадуудай бэе бэеэ дэмжэлсэн, хамтынгаа дайсантай тэмсэжэ байха үедэ, манай арадуудай аша туһын болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандахын түлөө советско-американска хани барисаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ, бэхижэжэ байха жэлнүүдтэ байгуулагдаһан Национальна Совет хадаа совет болон Америкын арадуудай хоорондохи хани барисаанай хүгжэхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бэхижэхын түлөө тэмсэдэг байгаа, мүнөөшье тэмсэжэ байһан зандаа.

Эб найрамдалай хэрэгтэ дайсан харша хүсэнүүд хадаа манай оронуудай арадуудай заншалта хани барисаае мартуулхые оролдожо, совет болон Америкын арадуудай хоорондо һаад хаалта байгуулхые оролдожо байһан үедэ тус Советэй ажал ябуулга мүнөө тон ехэ удха шанартай болоод байна.

Манай арадуудай хоорондохи хани барисаанай бата бэхи байха бүринь, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал улам бүри бата бэхи байха гэжэ мэдэдэг совет арад танай организациин һайн һайхан ажал ябуулгые ехэ дээгүүр сэгнэдэг.

Холбоото Штадуудай болон Советскэ Союзай арадуудай хани харилсаае хүгжөөхэ зорилготойгоор хэжэ байдаг хүдэлмэридөө амжалта түйлахыень национальна Советтэ хүсэнэб.

1963 оной мартын 3.

Амаршалагша Н. Хрущев.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдалгын ябаса тухай

1963 оной мартын 1-нэй мэдээн

Нэгэдэхи кварталда худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ процентээр

Үйлэдбэриин управленинүүд, районууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
Баргажанай	50	44	67
Зэдын	99	42	41
Кабанскын	97	39	75
Хяагтын	52	43	39
Мухар-Шэбэрэй	63	43	47

Үйлэдбэриин управленинүүд, районууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
Түнхэнэй	71	31	34
Улаан-Үдын	43	55	111
Хориин	72	34	28
Баунтын	68	59	—

СОВЕТ ДЕМОКРАТИИН ГАЙХАМШАГТА БЭЕЛ

Үндэр түрэлтэ хүдэлмэришэн анги дуугаа үгэбэ

Үүр сайжа эхилэнхэй. Газаа хабарай шэнжэ оронхой. Һам шэнги һадариг саһан, үдэрэй дуһаагай обогор дошо тошон...

Трамвайда һуужа, аранга үндэр столбнуудай оройдо алтан зулануудаа бадаргаһан үйлсөөр үгсэнэбди... Ябад гээд лэ һунгуулиин участогуудай тэбхэр улаахан гаршагууд. Тиишэ урматай хүхюунээр улад зон субана.

Түглэгэр хара нарһан тужа удангүй үнгэржэ, үндэр түрэлтэ хүдэлмэришэн ангиин үргөө ордонгууд үзэгдэжэ эхилнэ.

ПВЗ-гэй соёлой ордон... Агуу Ленин багшын, шулуун дүрэ—хүшөөгэй дэргэдэ хүнүүд олоороо зогсоно. Ара таладань телевизионно дамжуулгын нүүдэл станци далбагар томо «шэхэнүүдээ» город тээшэ шэглүүлэнхэй.

—Орожо хайрлагты,—гээд үргэн ехэ үүдэнэй дэргэдэ хэншьеб омогорхонги хүхюугээр урижа, сугларһан бүлэг хүнүүдтэ хандана.

Дуугаа үгэхэ уужам таһалга. Кабинанууд. Комиссиинхид үни ерэнхэй һуунад. Хүри улаан хилэн хүшэгын наагуур агуу Маркс, Ленинэй мантан томо зурагууд тэбхылдэжэ электрын субад гэрэлээр хүреэлэгдэнхэй харагдана. Бүри наанань хоёр урнанууд голлон табигданхай.

—Зай, хүндэтэ һунгагшад, таанадые бүгэдэ арадай һайндэрөөр амаршалнаб. 6 саг болобо. Эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхыетнай уринаб,—гээд һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Е. Н. Синицынэй соносхоходо, хамагай түрүүн комиссиин столдо буурал сагаан толгойтой ород хүгшэн дүтэлэн ерэнэ.

—Архипова Мария Васильевна гээшэб. Энэ намтай хамта ерээшэд баһал Архиповтан—басагамни, бэримни,—гээд миһэлзэжэ, нюурыень үнэмшэлһэн саарһа гараараа һарбайна... Ямар дорюун хүгшэн бэ: «Бултанһаатнай урид дуугаа үгэбэб. Бултанайтнай зол жаргалай түлөө...,—гээд урна руу бюллетеньнүүдээ табижа байхадаа үгэлэн хөөрэн юрөөбэ.

— Раднаева Рэгзэма...—хара хилэн пальтотой, пулаад нэмэрһэн буряад хүгшэн. Баһа тон лэ баяртайгаар дуугаа үгэбэ. Танилсанабди 71 наһатай. Нюур шарайнь үндэр наһанай тэмдэг орожо, нилээд уршалаатанхай. Теэд ябаһан, үзэһэниинь яашагүй ехэ. Зүгөөр айхабтар һонор сээжэтэй, аялган хонгёо дуутай.

—Петровско заводойбди. Нүхэрни 1938 оной хамалганда абташоо юм даа. Ехэ хүбүүмни—Цыдендамба гэдэг дайнда хүндөөр шархатаад, наһа барашоо юм. Тэрээнэйм басаган Шэтэдэ эмнэлгын дээдэ һургуули дүүргэхэеэ байна. Чимитдоржомни Киевтэ ажаһуудаг. Бата-Далай Балдан хоёр хүбүүдни ПВЗ-дэ хүдэлнэ. Найман ашанартайб. Мүнөө ехэл амгалан һайхан саг байна даа. Улад зоной үргэмжэ ехэ һайн. Даян дээрэ дайн дажар болонгүй, ходол нимэ һайн һайхан саг байһай. Ингэжэл зальбардаг гээшэб,—гээд тон үсөөхэн үгэтэйгөөр, тоб байса хөөрэнэ. Энэ хүгшэнэй удаа нюргаар набтаршаг, бүдүүн хара хүн комиссида хандаба. «Энэ Иннокентий Лаврентьевич Щапов өөрөө гээшэ. Яагааб даа, СССР-эй парламентын депутат, электрообмотчигуудай бригадир. Бригадань январь, февраль һарынгаа түсэбүүдые 120—122 процент дүүргээ. Энэнь һунгалтада эрхимэй эрхим бэлэг боложо үгэнэ ха юм,—гээд нүхэр Синицын ойлгуулба.

—Иннокентий Лаврентьевич, маанадууд танайнгаа түлөө ямар эбтэйгээр дуугаа үгөө гээшэ һэн бибди. Мүнөө өөрынтнай ээлжээн болобо гээшэ ха юм,—гээд хэншьеб хүхюутэйгээр дуугарна.

—Зүб лэ даа, зүб.

Үглөөнэй 8 саг багта һунгагшад бүришье олоороо ерэнэ. Комиссиин гэшүүдэй эгээл туха сүлөөгүй үе тудаба янзатай. Хүдэлмэришэд—коммунис ажалай ударнигууд Түмэнтэй Очиров, Сэсэг Очирова гэгшэдшье дуугаа үгэнэ.

Ажаглахада, хүн бүхэн һайндэрэйхеэр, гоо гоёмсогоор хубсаланхай. Нюур шарайданьшье баяр омогорхолой урин һайхан тэмдэг угаа элихэнээр толотон харагдана.

Хүдэлмэришэд бултадаа арадай кандидадуудай түлөө нимэ эбтэйгээр дуугаа үгэхэдөө Коммунис партиингаа сэсэн мэргэн политикын түлөө, эб найрамдалай, зол жаргалайнгаа түлөө, коммунизмын түлөө дуугаа үгэһэнөө тон гүнзэгы тодоор мэдэржэ байна ха юм.

Газаа гарахадамнай бүлэг олон наһажаал, залуушье хүнүүд Ленин багшын сагаан мүнгэн дүрын дэргэдэ зогсонхой, гэрэл зурагаа абхуулжа байба. «Баяраймнай үдэрэй дурасхаал болуужаг»,— гээд хэншьеб зугаална. Тэдэниие харахадаа сэдьхэлээ бүришье уяран: «ажалшан арадай зүрхэн соо ашата Ленинэй сургаал, тэрээнэй эмхидхэн байгуулһан Коммунис партиин захяа заабари, алтан Программа хэтэ мүнхэдөө эрдэниин һайхан гэрэлээр мандажа байнал,—гээд маша баясан бодоо бэлэйб.

Һүниин 12 саг. Дуугаа үгэлгын бүридхэл—эгээл харюусалгатай хүдэлмэри. Теэд ямар үрэ дүн гараба гээшэб?... Бүхы һунгагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Синцовагай, Буряадай АССР-эй засагай дээдэ зургаанда түлөөлэгдэхэ нүхэр Модогоевой, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадууд нүхэд Рогачева (механическа цехэй нормировщик), Поздеев (токарь-инструментальщик), Киселева (типографиин хүдэлмэришэн) болон бусадай түлөө нэгэн адляар дуугаа үгэһэн байба. «КПСС-тэ алдар соло!».

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дала гаран наһатай һунгагша Рэгзэма Раднаева бюллетеньнүүдээ абанхай.

«Эб найрамдал, коммунизм мандаха болтогой!», «Арадай кандидадуудай түлөө баяртайгаар дуугаа үгэнэб» гэхэ мэтын юрөөлэй үгэнүүд зарим бюллетеньнүүд дээрэ аржытар бэшээтэй.

Һүүлээрнь үнөөхи алтан зулануудай толон соо умбаһан үйлсөөрөө уруудан бусажа ерэхэдээ, баһал айхабтар схээр омогорхон ябаа бэлэйб.

Коммунизмын хабар гээшэ иигэжэ байгаалиин хабарһаа ямаршье жэшээгүй ехэ хүсэтэйгөөр совет хүн бүхэнэй сэдьхэл һанаан соо сэсэг ургуулан, жэргэн мандажа байнал!

Р. Цыбиков.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд Түмэнтэй Очиров Сэсэг Очирова хоёр дуугаа үгэжэ байна.

А. КУРТИГАН фото.

Урнын дэргэдэ...

△ **Хори тосхон.** Бүрхэгшье һаа, намдуу жабаргүй үглөөгүүр... 6 час. Хориин соёлой байшан соо—һунгуулиин участогта эртэлжэ ерэһэн хүнүүд олон. Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Иннокентий Алексеевич Косыгин һунгагшадые һайндэрөөр амаршалаад, засаг түрөө һунгаха нангин эрхээ бэелүүлхыень уриба.

Хориин леспромхозой хүдэлмэришэн Дыжит Эрдынеевна Эрдынеева эгээл түрүүлэн бюллетень абажа дуугаа үгэхэдөө, иигэжэ хэлээ: «Арад түмэнэй зол жаргалай тулада эрхим хүбүүд, басагадтаа үндэр дуугаа үгэбэб».

Мүн лэ халуун зүрхэнэй баяр хүргэн түрүүшынхээ һунгалтада хабаадаһан СМУ-2-ой барилгашан басаган Мария Гулькина, 66 наһатайшуул—үбгэ һамган хоёр Кирилл Алексеевич Устинья Сысцевна Кривошеевтан, бусад һунгагшад удаа дараалан сагаан, сэнхир, ягаан бюллетеньнүүдые урна руу табижал, табижал байба... Тингэжэ һунгалтын эхилһэнһээ хойшо түрүүшын хахад час соо 100 хүн дуугаа үгөө.

△ **Хэжэнгэ.** Тэндэхи һургуулиин 11 классай һурагша Ольга Оширова түрүүшынхеэ һунгаха гэжэ бүгэдэнһөө эртэ участогта ерээ. Хамагһаа урид бюллетень абахадаа: «Зол жаргалайнгаа түлөө, Эсэгэ оронойнгоо бадаран хүгжэхын түлөө дуугаа үгэнэб» гэбэ. Ашата парти, түрэл правительстводаа баяр юрөөл дурдажа, халуун үгэнүүдые хэлэжэ, багша Агбан Аюржанаевич Аюржанаев арадайнгаа эрхим түлөөлэгшэдые һунгаба.

Үглөөнэй 8 часта тус участогта һунгагшадайнь гурбанай хоёр хуби ерэжэ, һунгалтада хабаадаа.

Бүхы Хориин аймагай һунгуулиин участогуудта түрүүшын хоёр часай туршада һунгагшадай 45 процентнь урнын дэргэдэ ерэһэн, тиихэдэ Амгалантын, Улаан Одоной, Красный Ярай һунгуулиин участогуудта энэ хүгасаа соо спискэтэ ороһон һунгагшад бүгэдөөрэн һунгаһан байна.

З. Лубсанова.

Шэнэ газар ашаглагшадай нютагта

Яруунын уужам дайдын ехэхэн хубиие эзэлдэг Нисэнгын совхозой ажалшад, тэндэхи бүхы 804 һунгагшадай 760-ниинь үглөөнэй 10 часта дуугаа үгөөд байба. Һунгуулиин участогта хододоо хамагһаа урда ерэжэ, дуугаа үгэдэг суута дархан, коммунис ажалай ударник, наяндаа гэшхэжэ ябаһан үбгэн Норбо Сультимович Аюшеев мүнөөшье эгээл түрүүлэн урна руу бюллетень табяа. Тиихэдээ «Коммунис партиин программын түлөө» гэжэ богонихоноор хэлээд, «Мүнөө барижа байһан барилгаяа түргөөр лэ бүтээхэ гэхэһээ бэшэ үшөө ондоо ямар зорилго байхаб даа»,—гэжэ үшөө юу нэмэжэ хэлэхэбта гэхэдэ, Малхар баабай харюусаа.

—Үнгэрһэн жэл Гундын дунда һургуули дүүргээд, һаалишанаар мүнөө хүдэлжэ байнаб. 13 шэнэ гунжадые түрүүлээд, дэлэншүүлэн һү оруулха гэжэ аһан шадалаараа оролдоноб. Һү һааха жэлэйнгээ түсэб, уялгаяа дүүргэхын тулада дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илахын тулада манай Шэн Далайн гүүртынхид муу бэшэ амжалтатай. Илангаяа намда мүнөөдэр түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадажа байхадам тон баясамаар. Би арадай эрхим хүбүүд басагадай түлөө дуугаа үгэхэдөө нэн түрүүндэ түрэл Коммунис партидаа баяр хүргэнэб,—гэжэ залуу һаалишан Марианна Сультимова совхозойнгоо залуушуулай зүгһөө амаршалгын үгэ хэлээ.

Холын гүүртэ, отаргуудта ажаһуудаг һунгагшадта 5 нүүдэл урна эльгээгдээ, тэдэнэр болзорһоон урид үглөөнэй 10 часта бултадаа участогтаа бусаа.

Ц. Шагдаров.

Борьёогой хонишодой эдэбхи

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(телефоноор абтаба).** Зэдэ Борьёогой үргэн ехэ тала дайда мүнөө үглөөгүүр илангаяа эртэ һэрибэ. Гэгээтэ, Үшөөтэ, Бургалтай болон бусад нютагуудай зайн гал энэ һүни унтараашьегүй. Эдэ нютагуудай малшад, хонишод үглөөгүүр эртэ бодонхой һунгуулиин участогууд тээшээ зорино.

Инзагата нютаг илангаяа тоё шэнжэ түхэлтэй. Эндэхи ажалшад бүришье һаа хүхюутэй зугаатайнууд. Тиигэнишьегүй аргагүй. Энэ нютагай юрын буряад эхэнэр хонишон Гомбо-Цырен Цыремпилова Россин Федерациин засаг түрын дээдын зургаанда дэбжүүлэгдэнхэйл. Нютагайнгаа басаганай түлөө дуугаа үгэхэ байһандаа эдэнэр ехэ баяртайнууд. Эндэхи ажалшад үшөө бүрэнхы байхаһаа һунгуулиингаа участок тээшэ хойно хойноһоо һубарина. Бусад нютагуудтал адли Инзагатыншье һунгагшад ехэ эмхитэйгээр, нэгэ хүн мэтээр дуугаа үгэжэ байна.

Доодо Бургалтай нютаг. «Мир» колхозой гэшүүд һунгалтын эхилхэһээ бүри урид һунгуулиингаа участогта сугларанхай байгаа. Үндэр наһатай болоһон хүгшэн нүхэр Цыденова түрүүлэн бюллетень абаад, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Ажал хэжэ шададаг байхадаа колхоздоо үнэн сэхээр хүдэлөө һэм. Мүнөө зол жаргалта байдалай түлөө дуугаа үгэнэб. Манай залуушуулда жаргалтай һайханаар ажаһуухыень хүсэхэһөө ондоо юу хэлэхэ бииб даа.

Үглөөнэй 10 сагта Доодо Бургалтай нютагай ажалшад бултадаа ерэжэ, түрүү хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа үгэбэ.

* * *

Зэдын үйлэдбэриин управлениин харьяата колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, бүхы ажалшадай 67 процентнь үглөөнэй 10 сагта дуугаа үгөөд байба.

А. НИКОЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой залуушуул һунгуулиин участогһаа үйлсэдэ гараад ...

С. БАЛ...

Ехэ бэлэгтэйгээр угта...

ЭРХИРЭГ. Совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, алба хаагшад бүгэдэ арадай һайндэр—мартын 3-да болоһон һунгалтын үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаа. Энэ совхоз гүрэндэ мяха худалдаха кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид, 101,4 процент, мүн үндэгэ тушааха түсэбөө 140,7 процент дүүргээ.

Совхозой түрүүшүүл бүришье баян бэлэгээр угтаба. Эрхим һаалишад Дулмажап Ширапсынгеева, Елена Базаржапова, Бальжит Гомбоева, Надежда Бессонова, Анна Голышева гэгшэд февраль һарада үнеэн бүриһөө 230—371 литр һү һаагаа.

Малшад Цыретор Дагбаев, Даба-Жалсан Дамбаев буруу, хашарагуудые шахан таргалуулхадаа, январь, февраль һаранuудта тэдэнэйнгээ шэгнүүрые хоног бүридэ 800—900 граммаар нэмээн, 300—320 килограммтай болгожо, гүрэндэ тушаагаа.

Шубуушад Галина Орлова, Татьяна Осеева гэгшэд энэ жэл тахяа бүриһөө 100—120 үндэгэ абаха гэһэн уялгатай юм. Мүнөө жэлэй эхинһээ хойшо Г. Орлова тахяа бүриһөө 25 үндэгэ, Т. Осеева—19 үндэгэ абанхай.

Үглөөнэй 6 часһаа холо урид совхозой соёлой ордоной коридор соо 100 гаран хүн сугларанхай. Эдэнэр бултадаа хүхюутэй, зугаатайнууд. Тиимэшье байнгүй яаха һэм. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ К. Л. Барьядаевта, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь Н. Л. Черняковто, Улаан-Үдын хүдөөгэй мүн нютагай Соведэй депутадта кандидадуудта бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэеэ ерээл.

Үни хүлеэһэн 6 час болобо. Участково комиссиин түрүүлэгшэ Цырен-Доржи Бадмаевич Бадмаев эндэ сугларһан хүдэлмэришэд, алба хаагшадые һайндэрөөр амаршалан, дуугаа үгэхыень ур...

Арад зондоо ...
тын ажалда эдэ...
даг, 72 наһатай ...
Бардамович Рад...
һунгуулиин урн...
табиха зуураа, ...

— Хүн түрэ...
дүй—коммунизм...
би дуугаа үгэхэ...

Совхозой эрхи...
ра Павловна Ш...
лээ:

— Би энхэ а...
лөө, зол жаргала...
байгуулхын түлө...
омог баяртайгаар...

Иигэжэ энэ со...
шэд, алба хааг...
эдэбхитэйгээр һ...
гуудта ерэжэ, ко...
партийнабэшэ х...
дэлэй кандидаду...
Үдэһөө үнгэржэ ...
гагшад бүхыдөө ...

Оромнай улам баяжаг л...

Үүр һаял хираалжа, эндэ тэндэ огторгойн мүшэд ониб аниб гэлдэн унтарна. Эгээл энэ үедэ ниислэл хотымнай айлнууд үни бодонхой, хүнүүд үйлсэ гудамжануудаараа иишэ тиишээ һүндэлэлдэнэ. Тиигэһээршье байтар радио дуугаржа эхилнэ. Улаан-Үдын Советскэ районой һунгуулиин гурбадахи участогта һунгагшад сугларанхай, үглөөнэй 6 час болохые хүлеэжэ байба.

—Петр Лиданович, яагаа эртэ ерэбэ гээшэбта. Би түрүүлхэ һанаатай ерээлби,—гэжэ газааһаа орожо ерэһэн нэгэ үбгэжөөл нүгөөдэдөө хандана.

— Хожомдоош. Бишье хожомдоо хаб.

— Яахадаа?

— Үргэн элдин Эхэ ороноймнай бусад газар нютагуудта үни хада һунгалта эхилээ ха юм... Жэшээнь; Владивосток, Сахалин абаад үзэелши. Тэндэш мүнөө найма, юһэн час болохо болоо.

—Теэд бидэшни, москвагайхидһаа урид эхилхэмнай бэшэ гү?—гэлдэн хоёр үбгэжөөл хүхюун энеэдэ зугаа дэлгэжэ, тэндэ сугларагшадаа баясуулна...

Сүлөөтэ республикануудай
холбооe
Мүнхэлэн батадхаал
Агууехэ Русь...

—гэһэн Советскэ Союзай Гимнын һүр жабхаланта үгэнүүд зэдэлжэ, тэндэ сугларагшадай хөөрөө, зугаае таһалдуулба.

—Хүндэтэ һунгагшад! Түрэл Эхэ ороноо улам баян, бүрин дэлгэр байдалтай болгохын түлөө дуугаа үгэхыетнай хүсэнэб,—гэжэ Серовой нэрэмжэтэ Культурын байшанда эмхидхэгдэһэн һунгуулиин участогай түрүүлэгшэ юрөөгөөд, үүдээ сэлижэ, һунгагшадаа урина.

Арадтаа үнэн сэхээр алба хэдэг хүбүүд, басагадтаа дуугаа үгэхөөр түрүүлэн ерэгшэдэй дунда бүтүү сагаан һахалтай үбгэд, б...
һан һаншаг...
байгаа.

Һунгуулиин ...
лэн ерэгшэдэй...
58 наһаяа г...
Улаан-Үдын ш...
рованнэ завод...
мэришэн, ко...
ударник Петр ...
лонев бюллет...
руу табиха ...
юрөөгөө:

«Арадайнгаа ...
түрэдэ эрхимэ...
басагадаа дэ...
тат болгон һу...
баяртайб. Эхэ...
һалбаран манд...

Тэрэшэлэн ...
жара наһаяа ...
хүгшэд М. Г. ...
А. П. Монхеев...
түрүүшын һун...
бии. Эндэхи ...
гаад һунгаг...
юһэн часта ...
байба.

Б. ...

Эртэ үглөөнһөө эхилээд

Үшөө харанхы. Улаан-Үдын һунгуулиин 14-дэхи участок. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай дээдэ һургуулиин байшан соо электрын гэрэл нюдэ һаргаамаар яларна. Хүн зон олон. Хүн бүхэн бултанһаа урид дуугаа үгэхые хүсэнэ, үүдэндэ ёһото ээлжээн бии болошобо.

Тиимэ даа. Мүнөөдэрнай юрын үдэр бэшэ. РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ—засаг түрынгөө дээдэ зургаануудта эрхим хүнүүдэй һунгахамнай ха юм.

Үүдэндэ хүгшэд үбгэдшье. эдир залуу студентнэршье олон.

—Аяар 5 сагта бодоолби. Хамагай түрүүндэ одоол һунгахамни аа гү гэжэ һанаа һэм, үшөөл үрдигдэшэһэн байбаб,—гэжэ нэгэ хүгшэнэй энеэхэдэ, хажууһаань нэгэ залуу хүбүүн:

—Хүгшөө, би түрүүшынхеэ һунгахаяа ерээлби. Баһал үрдигдэшооб,—гэбэ.

Тиигэһээршье байтар дуугаа үгэлгэн дүтэлбэ. Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ, Николай Константинович Шантанов сугларагшадые һайндэрөөр амаршалжа, олоороо эдэбхитэйгээр ерэһэндэнь тэдээндэ баясхалан хүргэбэ:

—Нүхэд, арадайнгаа үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ хүбүүд басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэмнай. Бидэ эрхим түлөөлэгшэдөө һунгахадаа, эб найрамдал, ажал, сүлөө, тэгшэ эрхэ, аха дүүгэй холбоо, зол жаргалай түлөө дуугаа үгэнэ гээшэбди,—гээд нэрьемэ альга ташалган доро үндэр наһатай һунгагша, багшанарай институдай доцент, физико-математикын эрдэмэй кандидат Павел Иванович Хайдуковта бюллетень барюулба. Павел Иванович энеэбхилэн:

—Би мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ баяртайб. Энэ баярни миин бэшэ. Эдээхэн дүрбэн жэлэй турша соо ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб! КПСС-эй мартын, ноябриин Пленумүүдэй түүхэтэ тогтоолнуудые манай арад хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Институдтамнайшье һонин ехэ. 1960 ондо гүрэмнай бидэндэ дүрбэн дабхар байшан бэлэглээ. 1500 гаран студентнэр манай институдта эрдэм ухаа шудална. Би олышьешье хэлэхэгүйб. Эдэбхитэйгээр дуугаа үгэхыень бултаниие уряалха байнаб,—гээд, бюллетенеэ урна руу табиба.

Удаань залуу һунгагша, физико-математическа факультедэй хоёрдохи курсын 36-дахи группын с...
Павлов урнын...

—Мүнөөдэр ...
һунгахамни. 1...
совет ороной ...
хүн болобо гэ...
гээд, тэрэ сэд...
дэлһэндөө үг...
даа. Тэрэнэй ...
хэньшье буру...

Залуу һунга...
хэлэ бэшэгэ...
хоёрдохи ку...
Надежда Дон...
хэлэбэ.

Олон хүнү...
байба. Баранай...
баярай толон...
заа бүрхэгшье...
ранай туяа та...
тэһэн шэнги һ...

Улаан сэмба...
ута столой са...
һууһан комисс...
нүүдтэ бюлле...
амаршална, г...
адхана. Хаан...
хюу хүгжэм з...
ноймнай ниис...
ваһаа баярай ...
гуур тарана.

Нимэл бая...
далда һунгалт...
ба. Ранжуро...
үйлсөөр һунг...
участок тээшэ...
субана.

Г. ...

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур
1963 оной мартын 5.

...совхозой 4-дэхи отделенийн тугалшан Прасковья Литвинцева 51 тугал һайнаар харууһалжа, толгой бүриинь шэгнүү-... 800—900 граммаар нэмээдэг. Даажа абаһан тугалнуудаа ерэхэ намар болотор тус бүриинь 3 центнертэ хүргэхөөр тэрэ ...
Зураг дээрэ: П. Литвинцева.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Уран гартай басагад

★
РЕПОРТАЖ
★ ★

—Шудхалаа оньһон аргаар хэхэ асуудалаар һонирхоно гээшэ гүт,—гэжэ заводой түб лабораторийн хүдэлмэрилэгшэ асууха зуураа, Ольга Александровна Передковатай танилсахые зууршалба.

Энэ нүхэртэй уулзажа хөөрэлдэхын тула «Шудхалаада хэрэглэгдэхэ материал туршаха отделени» гэһэн гаршагтай үүдэ нээжэ, һаруул таһалга руу оробобди. Элдэб янзын түхеэрэлгэ, досоогоо шэнгэн зүйлтэй шаажан баанханууд хүнэй анхарал хандуулна. Манай орохотой сасуу, столой саана һууһан наһажаал эхэнэр бодожо мэндэшэлэлсээд, ямар асуудалаар эндэ ерэһэн тухаймнай һонирхобо. Энэмнай тус отделенийн даагша О. А. Передкова байба.

— Оньһон аргаар хэгдэдэг шудхалаа хадаа металлургическа цехүүдэй мүнөө сагай, мүн ерээдүйн шухала хэрэг,—гэжэ тэрэ манай асуудалда харюусаба. Иимэ аргаар шудхагдаһан детальнууд саашадаа механическа аргаар тошылдуулга, мүлилгэгүйгөөр бэлэн болгогдодог гээшэ. Шудхалаа хоёр янзын байдаг aaб даа: корково, мүн хайлуулагдаһан металлай. Детальнуудай элдэб модельнүүдэй табигдаһан тусхай металлическа плита хэрэгтэй температуратай болотороо халаагаад, дабирхай элһэн хоёрой холисоор модельнүүд хушагдадаг. Эдэ модельнүүдые хүргэхэдэ, детальнуудай хэрэгтэй хэбүүд бэлэн болгогдоно. Иимэ плита дээрэ 250 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй деталийн формонуудые хэжэ боломоор. Мүн хайлуулагдамал металлай шудхалаа бага гаргашатай байдаг.

Детальнуудые шудхахадаа оньһон арга хэрэглэхэдэ ехэ таарамжатай. Юуб гэхэдэ, ехэ, хүндэ шэрэм детальнууд хэрэглэгдэнэгүй, шудхалаа хэхэ ажал хүнгэн болгогдоно. Гадна, формодо хэрэглэгдэхэ материал гаргашалга горитой ехээр, аяар 90 дахин хорооггдоно.

...Шудхалаа хэдэг участок. Эндэ һаруул, сэбэр, металлургическа цех гэжэ хэлэхээр бэшэ, тад ондоо байдалтай. Автомадаар хүдэлгэгдэдэг гурбан пеэшэн, тэрэнэй хажууда электро-пеэшэн. Энэ пеэшэн соо электрын тоогой хүсөөр металл хайлуулагдана. Шэлээр хэгдэһэн таһалгын саана багахан столой дэргэдэ басагадай ажаллахань харагдана. Детальнуудай модель бүтээлгэ орёо ажал бэшэ. Басагадай нэгэниинь пресс-формо хэжэ, нүгөөдэ басагандаа дамжуулан үгэнэ. Пресс-формо автомадаар хүдэлдэг станок дээрэ парафин, стеаринай холисоор дүүргэгдэжэ, уһатай ванна соо табигдана. Иигэжэ хүргэгдэһэн формые нүгөөдэ нэгэ басаган мүлин жэгдэлнэ.

Энэ участок комсомол залуушуулай гэжэ дэмы нэрлэгдэнэгүй. Залуу басагад Рая Климова, Таня Тяботина, Нина Орлова, Галя Нечаева, мүн нёдондо дунда һургуули дүүргэһэн Шура Вампилова, Люда Чимитова гэгшэд шудхалаа хэхэ ажалаа һайнаар шудаланхай. Залуушуул эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхые оролдоно, бултадаа дунда, дээдэ һургуулида һуралсаха хүсэлэнтэй.

Басагадай энэ участок һайн ажалаараа суурхаһаар үнинэй. Даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэхэ, һайн шанартай продукци бүтээн гаргаха гээшэ тэдэнэй нангин уялга юм. Республикымнай промышленна олон предприятинуудһаа эндэ ерэжэ, тэдэнэй ажалтай, дүй дүршэлтэй танилсана.

Мүн тус участогта наһатайшье болоһон хүдэлмэришэд бии. Тэдэнэр залуушуулһаа заашье гээгдэнгүй, оролдосотой һайнаар ажаллана. Тэдэнэй нэгэн Федор Константинович Голубев автомат станогоор корково формо бэлэдхэхэ зууралаа, даабаряа мүн лэ холо үлүүлэн дүүргэнэ. Хэрбээ урдань имэ деталь аяар найман часай туршада бэлэдхэдэг байгаа һаа, харин автомат арга хэрэглэһэнэй ашаар тэрэ деталь оройдоо 3,5 минута соо хэгдэдэг болоо. Иигэжэ Федор Константинович гараар нэгэ һара соо бүтээгдэхэ детальнуудые гансаараа нэгэ халаан соо хэжэ гаргадаг болонхой.

Мүнөө Улаан-Үдын локомотив-вагонуудые заһабаридаг заводто оньһон аргаар шудхалаа хэлгэ нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Хэдэн зуугаад элдэб янзын детальнууд энэ аргаар бүтээгдэнэ.

Тус участогта ажаллажа байһан басагадай уран гараар бүтээгдэһэн продукци олон предприятинуудта эльгээгдэнэ. Продукциин шанар эрхим һайн.

Металлургическа промышленностиин шэнэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ горитой алхам хэгдээ. Түрүүшынгээ амжалта арьбадхан, саашадаа түрүү арга үргэнөөр хэрэглэхэ талаар бүри ехэ ажал бүтээхээр хараалагдана.

Ал. Шапошников.

...у зэргэдэ—коммунистнар

...хозой партийна ...уу гаран коммунист юм. Тэдэнэй ...илшадаар, хонишадаар, ...уушадаар, мал ...гү, али механи... хүдэлдэг. Тиихэ ...эр даалгагдаһан ...ридөө харюусал...адажа, бүгэдэндэ ...э харуулна.

...гон коммунист ...аевна Маланха...зэе. Энэ нүхэр...аар хүдэлхэ зуу... һайн амжалта ...дондо жэл нюта... үнеэн бүриһөө ...э гү, али бүхы ... литр һү һаа...оогоо түрүүлжэ ...Тиихэдэ партиин ...р Юбухаева Зи...евнаһаа балай...й. Жэлэй тур... үнеэн бүриһөө ... һаажа, 21256 ...оо тушаагаа юм. ...тэдэнэр усть-ла...жэшээгээр бүгэдэ ...лис мүрысөөндэ ...ришье һайнаар ...ай.

...дунда дэлгэрһэн ...ысөөндэ коммуни... Шамбаевич Шой...бэрилдэг бригада ...ябадаг. Үнгэрөө... бригадынхид 100 ...100 хурьга аба...олтогүйгөөр түл... Мүнөө жэл тэдэ...жэлэйхиһээ үшөө ...дэлнэ. 100 эхэ ...100 хурьган аб... Лопсон Цыбенов, ... Халударов гэг... хүдэлнэд. ...жэл манай кол... бэшэ ургаса ху...ряажа абаа юм. Жэшээлхэдэ, Шулуутайн бригада (бригадирынь Санжа Бильтагуров) тарилгынгаа талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер ороохо таряа хуряагаһан. Иимэ үндэр ургаса эндэ абтаагүй юм. Тиихэдэ Цыренжап Мухуевай хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн звеногойхид тарилгынгаа гектар бүриһөө 100 центнер хартаабха, 218 центнер овощ абаа бэлэй.

Мүнөө манай колхозой полеводууд, механизаторнууд үндэр ургаса абахын түлөө эршэтэй оролдосотойгоор хүдэлжэ байнад. Поли дээрэ хэдэ мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаа, трактор машинын заһабари дүүрэхэ дүтэлөө. Тарилга хэхээр гүйсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ тарилгын шанарта хүргэгдэжэ байна.

Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин ажалшадай хандалга бэшэг колхозоймнай бүхы гэшүүд тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтан абаа. Хаа хаанагүй хамтын суглаанууд боложо, нёдондо жэл хэгдэһэн ажал хүдэлмэриин дүн гаргагдаа, энэ жэлэй уялганууд абтаа.

1962 ондо колхознай хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар амжалта туйлаа юм. Түсэбэй ёһоор 2650 центнер мяха худалдаха байгаад, 2651 центнер худалдаа, 6400 центнерэй орондо 7000 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаа. Ниитын малай тоо толгой урда жэлэйхидэ орходоо нилээд олон болоһон байха.

Энэ хадаа манай партийна организациин ажалшадай дунда ниитэ политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулһанай үрэ дүн гэхэ хэрэгтэй. Колхозой коммунистнар өөһэдөө бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулан хүдэлхэһөө гадна, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ходо ябуулжа байдаг. Арбан хоногто фермэ, гүүртэ, отарануудаар социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдана. Мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ мүнгэн шан барюулагдадаг, ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһануудта» бэшэгдэдэг, тэдээн тухай нютагай радиоузелһаа дамжуулга эмхидхэгдэнэ.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгохын тула нилээд хэмжээнүүд абтажа байдаг. Фермэ, гүүргэ, отара дээгүүр түрүү дүй дүршэлэй, ажалшадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ һургуулинууд хүдэлнэ. Механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалаар 2 кружок байгуулагдаад, муу бэшээр хүдэлжэ байна. Трактористнуудые бэлдэхэ кружогые колхозой механик Иван Пирхаев, комбайнернуудай кружогые механик Владимир Манзарханов гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Абаһан социалис уялгануудайнгаа ёһоор колхознай энэ жэл гүрэндөө 3200 центнер мяха, 9800 центнер һү, 140 центнер ноохо, 80 мянган хэһэг үндэгэ, 4500 центнер ороохо таряа болон бусад продуктнуудые худалдаха юм. Энээнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула бүхы колхозниигуудай эсэхэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байнад. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ колхозой коммунистнар ябана.

Б. Кырмегенов,
Түнхэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

„Буряад үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр хэмжээн абтаба

„Машина техникэдэ эзэн бусаар хандана"

Иимэ гаршагтай бэшэг соо Кабанскын зарим ажахынуудта трактор машинаяа муугаар хадагалжа, шанарай талаар һайса заһабарилнагүй гэжэ манай газетын январиин 9-нэй номерто хэлэгдэһэн юм.

Кабанскын совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь нүхэр К. Калашниковай манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, дурсагдагша бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байжа, мүнөө үедэ совхозой отделенинүүдээр хүдөө ажахын машинанууд тусхай газарта суглуулагдажа эмхилэгдэбэ. Мүн машина техникэ хадагалха асуудалаар совхозуудай парткомууд, дирекцинүүдэй хамтын суглаан зарлагдажа, 1963 оной туршада ажахынуудайнгаа машина техникые тусхай сарайнууд соо байлгадаг болохо гэһэн тогтоол абтаа.

Мяханай комбинадайхид хэлэһэндээ хүрэбэ

Хоёр һарын түсэбһөө гадуур 800 мянган түхэригэй мяха, мяханай бусад продукци — иимэ үрэ дүнгүүдтэйгээр Улаан-Үдын мяханай комбинадай хүдэлмэришэд һунгалтын үдэрые угтаба.

Коммунис ажалай мяха-блочно цехэйхид комбинат соогоо эгээл түрүүлэн хоёр һарынгаа түсэбые уридшалан дүүргэһэн тухайгаа элидхэһэн юм. Тус цехэйхид жэлэй 2-дохи кварталай даабаряар ажаллажа эхилээ. Долоон часай даабарие зургаан час соо гэһэн үүсхэл гаргаһан Зинаида Стрекаловская гэгшын бригада бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Мария Тимофеевнагай, Надежда Прохоровагай даадаг бригаданууд энэ үүсхэлые халуунаар дэмжээд, халаанайнгаа даабарие зургаан час соо дүүргэдэг болонхой.

Мал үүсэлдэг цехэйхид хоёр һарын түсэбые февралиин 23-да дүүргээд, даабариһаа гадуур олон мал үүсэлээ. Колбасна заводой хүдэлмэришэд хоёр һарын даабариһаа үлүү ехээр 200 тонно элдэб янзын колбаса хэһэн байна. Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ мүрысөөндэ Улаан-Үдын горсоведэй депутат Екатерина Хороших гэгшын бригада түрүүлжэ ябана. Тус бригадынхид ажалай бүтээсые 1964 ондо туйлагдаха хэмжээндэ хүргэһэн байна. Мяха шулагшад Мария Свиридова, Мария Кузнецова болон бусад түрүүшүүл халаанайнгаа даабарие 30—40 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг болоһоор үнинэй.

Консервнэ комбинадай хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэй шангаар ажаллана. Энэнь гайхалтай бэшэ. Заводой хүдэлмэришэн Мария Безродных республикынгаа дээдэ органой депутадаар дэбжүүлэгдээ ха юм. Эндэхи хүдэлмэришэд хоёр һарын түсэбһөө гадуур 700 мянган баанха консервэ хэһэн тухайгаа элидхэбэ. Баанхануудта мяха хэдэг Вера Калашникова, Галина Сафронова, мяха шулагша Анна Филиппова, коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ һаяхан хүртэһэн Мария Афоничева, Антонина Оттинова, Людмила Резникова болон бусад түрүүшүүл замай залуушуулда гэжэ суурхана.

Комбинадай 17 цех, халаан коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэлсэһэн, 129 түрүүшүүл коммунис ажалай ударник болоһон байна.

Г. Харченко.

ТУЙЛАҺАН АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНАБДИ

Долоон жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байһан Улаан-Үдын шэлэй оньһожоруулагдаһан заводой коллектив жэл бүхэндэ шэнэ амжалта туйлана. Үнгэрһэн 1962 оние амжалтатайгаар түгэсхөөд, валовой продукци үйлэдбэрилэн гаргаха жэлэйнгээ түсэбые 113,9 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 744 мянган дүрбэлжэн метр эрхим шанартай шэл үйлэдбэрилэн гаргаһан байнабди.

Бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй эбтэй эетэйгээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар лэ заводнай түрүү предприятинуудай тоодо оролсожо, урдаа табигдаһан зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ байна. Предприятяараа коммунис ажалай алдар солодо хүртэхын түлөө мүрысэжэ эхилһэн хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, ажалдаа коммунис ёһоор хандаха, ажаһууха талаар абаһан социалис уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ оролдонод. Заводой хоёр цех, гурбан халаан, хоёр бригада социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлажа, коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэнхэй. Үйлэдбэриин олон түрүүшүүл коммунис ажалай ударнигай нэрэ солоёо бодото ажал хэрэгээрээ харюулжа ябана. Мүн 630 гаран хүдэлмэришэд даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай түрүүшүүлэй тоодо оролсонхой. Тэрэнэй зариман өөһэдынгөө 5-6 жэлэй даабаринуудые дүүргээд, долоон жэлэй түсэбые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри оруулна.

Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэд Полина Мироничева, Юлия Когут, Мария Усенко, Владимир Белич, шэл отологшо Зинаида Иванова, шэл ябталагша Юрий Томсон, бригадир Корниил Подойницын, шэл хайлуулагша Дмитрий Кияк, машинист Петр Фомин, ахалагша мастер Надежда Войлокова болон бусад олон түрүүшүүл хэдэн жэлэй даабарие уридшалан дүүргэнхэй.

Шэлэй завод ганса республика дотороо түрүүлжэ ябана бэшэ, харин оронойнгоо шэлэй промышленностиин предприятинуудай дунда шалгарһаар үнинэй. Тус завод жэл бүхэндэ үйлэдбэриингөө түсэбые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Долоон жэлэй түрүүшын дүрбэн жэлэй түсэб бүхы дээрээ 120,2 процент дүүргэгдээд, түсэбһөө гадуур 1 миллион 881 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаа гэхэ гү, али 718 вагон шэл үйлэдбэрилэгдөө.

Шэлэй шанар һайжаруулха талаар горитой ажал хэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхээр. Олон сортын шэл үйлэдбэрилэн гаргаха даабари Россин Федераци доторхи дунда зэргын хэмжээнһээ 2,4 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Дүрбэн жэлэй туршада үйлэдбэриин хуушан талмай дээрэһээ продукци абалга 58 процентээр ехэ болгогдожо, ажалай бүтээсэ 51,7 процентээр дээшэлүүлэгдээ, хүдэлмэришэдэй абадаг салин дунда зэргээр 31,8 процентээр ургаа. Иимэ үрэ дүн хүдэлмэришэдэй бар хүсэ гаргаһанай ашаар туйлагдаа бэшэ, харин шэнэ техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй, үйлэдбэрие оньһожоруулһанай, автомат арга хэрэглэһэнэй, технологическа процессүүдые һайжаруулһанай ашаар туйлагдаа. Энэ талаар заводой уралан нарижуулагшад ехэ ажал бүтээһэн байна. Энээниие баримталһан нэгэ иимэ жэшээ харуулжа боломоор. 1950—1955 онуудта шэл хайлуулдаг пеэшэн жэл соо 71 сүүдхэ заһабарида байлгагдадаг һаа, харин 1955—1959 онуудай туршада 40 сүүдхэ соо заһабари хэгдэһэн байна. Иигэжэ урдань шэл хайлуулха пеэшэн заһабарилхын тула заводой үйлэдбэрие удаан саг соо зогсоохо ушар гарадаг бэлэй.

Ажалай түрүүшүүл, уралан нарижуулагшад пеэшэние заһабаригүйгөөр удаан саг соо ашаглаха арга олохын тула яһала ехээр оролдоо. Эмхидхэлэй, техническэ хэдэн хэмжээ ябуулгын бэелүүлэгдэһэнэй һүүлээр 23 һара соо пеэшэнээ заһабаригүйгөөр ашаглаха арга олдоһон байна. Иигэжэ 250,0 мянган түхэригэй мүнгэн алмагдаа, даабариһаа гадуур 508 мянган дүрбэлжэн метр шэл үйлэдбэрилэн гаргагдаа.

Полукокс хэрэглэжэ хүдэлдэг газогенераторна станци богони болзор соо барижа, ашаглалгада оруулһан ушар заводой хүдэлмэришэдэй туйлаһан ехэ амжалта болоно. Энэ шэнэ станциин ажал дууһан оньһожоруулагданхай. 90 хүн сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда эльгээгдэбэ.

Урдань тусхай предприяти байһан «Красный Восток» заводые бутылка хэдэг цех болгон өөһэдтөө даажа абаад, эндэхи ажалые оньһожоруулха, продукци гаргалгыень ехэ болгохо гэжэ шэлэй заводойхид оролдоһон байна. Тэдэнэй оролдолго һайн үрэ дүн харуулба. Цехэй үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин хэмжээ хуушанайхитайнь сасуулхада 811 процентээр, ажалай бүтээсэ 75 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна.

Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн хүдэлөөндэ уралан нарижуулагшад хүндэтэ уялга дүүргэнэ. Тэдэнэй нёдондо жэлэй туршада оруулһан уралан нарижуулгын 236 дурадхалай 171-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд, жэл соо 308,6 мянган түхэригэй алмалта хэгдэһэн байна. Заводой 134 уралан нарижуулагшадай 87-ниинь хүдэлмэришэд юм. Уралан нарижуулгын бүхэсоюзна бүлгэмэй соведэй, научно-техническэ бүлгэмэй, ниитын конструкторска бюрогой, үйлэдбэриин зүблөөнэй ажалда хүдэлмэришэд һайн дураараа хабаадалсажа, гол шухала асуудалнуудые шиидхэнэ.

Туйлаһан амжалтаяа арьбадхаха, долоон жэлэй табадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэжэ эхилһэн тус заводойхид 1963 оной түрүүшын үдэрһөө эршэмтэй шангаар ажаллана. Энэ жэлдэ шэл хайлуулдаг пеэшэнэй шэнэ системэ ашаглалгада оруулжа, даабариһаа гадуур үшөө 300 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилэн гаргахаар зоригжонхой. Хүдэлмэришэн бүхэн үйлэдбэриингөө бии байһан талмай дээрэһээ ехэ продукци абаха гэжэ шиидээд, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхые оролдоно. Хуушарһан түхеэрэлгэ шэнээр һэлгэгдэхэ, үйлэдбэреэ оньһожоруулха, автомат техникэ үргэнөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ талаар ехэ ажал бүтээгдэхэ юм.

Энэ жэлэй январь, февраль һаранuудай түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн заводой коллектив ажалайнгаа эршэ улам шангадхан ажаллажа байна.

К. Исаков,
заводой түсэблэлгын таһагай начальник.

...РҮҮ НЭРЭЭ АЛДАХАГҮЙЛ

...тосхонһоо зүүн ... гэхэдэ, нарһан ... шугыгаар хү... Шахлайтын тала ...

...зунгүй адууһа ...алгахада таатай ...убһэ ногоогоор ... сэбэр уһатай. ...айтада һаалиин ... нэгэдхэгдэжэ, ...ондо оруулаг... фермэдэ һүүлэй ...турша соо үнеэ...эдэн байра шэ...ожэ, малшадай ...хушалтатай шэ...эрылдээ, мүн ...лиин байшан, ...лан бии.

...17 һаалишад тус ...неэдые даажа ...3 мал адуулаг...д, тракторист...дэмнай булта... ажалай бригада...рэ зэргэдэ хүр...эсэнэ, — гэжэ ...ша, зоотехник ...ренов хөөрэнэ. ...ршье сагта ерээ ...бүхэн эршэмтэй ...лажа байхал. ...хүдэлмэринь хүн ...хубаагданхай. ...ббэ, һолоомоёо ...үлынь силос нүхэнһөө гаргана, ороохо талханай зүйлөөр бурдууг худхана, байрын аргал шэбхэ гаргана. Харин һаалишад үнеэдээ зүбөөр һааха, эдеэлүүлхэ, уһалха хэрэгтэ гол анхаралаа табидаг. Хүн бүхэнэй, мүн фермээрээ һааһан һүнэйнь дүн үдэр бүри, таба хоноод лэ гаргагдажа, һара, кварталай һүүлдэ согсологдоно. Һааһан һүниинь литрээрээ тэмдэглэгдэхэһээ гадна, тэрэнэй тоһолигынь ходо харуулагдана. Эдэнь сэбэрхэн саарһан дээрэ уран зохидоор, эли тодоор бэшэгдэжэ ханада хадагдадаг. Жэлэй эхинһээ хойшо һаалишад: Нина Дагбаева, Варвара Урбазаева, Нина Содбоева, Екатерина Николаева болон бусад үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ 8—10 литр хүрэтэр һү һаана. Үнгэрэгшэ жэлдэ һү ехээр һаажа, гансашье Хэжэнгынгээ совхоздо бэшэ, Хориин үйлэдбэриин управлени дотор түрүү зэргэдэ гараһан Юмжит Дамбаева баһал эрхим үрэ дүн туйлаһаар. Мүнөө энэ фермынхид һү һаалгаар совхоз соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Һаяхан тус фермынхид кубаниинхидай хандалга-уряатай танилсажа, хүдэлмэреэ шэнэ гуримаар эмхидхэхэ, һү һаалга эрид дээшэлүүлхэ зорилго табиба. Тиигэжэ түрүү һууряа алдангүй, байгша ондо үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаахын түлөө бултаараа тэмсэхэ гэжэ шиидээ.

Н Бочкин,
хүдөө бэшэгшэ.

ШАДАМАР ШУБУУШАН

ЗАХААМИН. Дээдэ засаг түрэ — РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ һунгаха үдэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан шубуушан Цыденжап Дыжитов эрхим үрэ дүн туйлаба.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гурбадахи жэлээ шубуушанаар хүдэлхэ зуураа, эдэбхитэй шударгы, үнэн сэхэ коммунист байһанаа тэрэ харуулаа. Нёдондо гансаараа 102 мянган үндэгэ, 10 центнер шубуунай мяха гүрэндөө тушаагаа.

—Энэ жэлдэ тахяа бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ үндэгэ абажа, 150 мянган үндэгэ тушаахаб,—гэжэ нүхэр Дыжитов мэдүүлнэ.

Мүнөө жэлэй үнгэрһэн 2 һара соо 25 мянган үндэгэ абаһан байна.

Д. Жундуев.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур.
1963 оной мартын 5.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ХИТАДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГА ЭХИЛЖЭ БАЙНА

ПЕКИН, ТАСС-ай корреспондент М. Яковлев иигэжэ мэдээсэнэ: Хитад орондо хабар эхилжэ, урин дулаан болоно. Ороной урда зүгтэ намарай тараан хүхэржэ, эртын культурануудай тарилга хэгдэжэ байна. Ороной түбтэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд поли дээгүүр хэгдэнэ. Үшөө саһанай хайлаагүй байһан хойто зүгтэнь хабарай тарилгада бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна.

Энэ жэлдэ Хитадай таряашад техническэ культурануудые ехээр тарилгада анхаралаа хандуулна. Хлопок таридаг хэдэн районуудта хлопчатнигай талмайнь нилээд ехэ болгогдохо юм.

Баруун урда зүгэй Сычуань провинциин Вэньцзян округто хоёр дахин ехэ улһэн таригдаха. Цзянси провинциин таряашад джут, тамхи ба саахарай тростник тариха бэлэдхэл хэжэ байнхай. Далай шадарай Чжэнцзян провинцида тутова ба сайн плантацинууд дээгүүр, жэмэстэ саадууд соогуур хабарай хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулагдана. Ханчжоу-Цзясин-Хучжоу райондо 33 мянган гектар газар дээрэ тутова модод ургажа байдаг.

Хитадай таряашадай үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэл улам ургэдэжэ байна.

ПЕКИН. Һүүлшын арбан жэлэй турша соо Уси городой душэ мянган текстильщигүүд шэнэ байрада оронхой. Хитадай урда зүгэй текстильнэ промышленностиин энэ хуушанай центртэ байрын шэнэ кварталнууд урган бодожо байна. Тэндэ элдэб магазинууд, һургуулинууд, медицинскэ эмхи зургаанууд, хүүгэдэй саадууд, яслинууд ба клубууд нээгдэнхэй.

Городоо болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Шэнэ харгынууд баригдана, хуушан харгынууд үргэдхэгдэнэ. Городой бүхы гэрнүүдтэ зайн гал болон уһанай соргонууд оруулагдана.

**

Ляонин провинцида Фушуниин шахтёрнуудта гэжэ 20 библиотекэнүүд байгуулагданхай. Тэдэнэй жасада 300 мянган номууд бии. Эдэ библиотекэнүүдтэ ном худалдажа абахын тулада профсоюз жэл бүри 30 мянган юань үгэдэг.

Номой жасын хахадынь шахуу—техническэ литература юм. Шахтёрнууд мүн классическа литературын зохёолнуудаар ехэ һонирходог. Эдэ библиотекэнүүдтэ мүнөөнэй ба классическа литератураар ходо лекцинүүд уншагдажа байдаг.

**

Таряашадта зорюулһан «Бишыхан театр» гэжэ журналай түрүүшын номер Шанхайда хэблэгдэн гараба. Хээрэ газаашье табижа боломоор бишыхан оперонууд ба хүгжэмтэ пьесэнүүд, мүн дуунууд ба шүлэгүүд тэрэ журналда хэблэгдэнхэй.

Румыниин Арадай Республикын эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд үргэдхэгдэжэ, шэнэдхэн байгуулагдажа байнхай. Бухарестын Филимон Сырбу гэгшын нэрэмжэтэ тоһоной заводто үдэрэй турша соо наран сэсэгэй 150 тонно үрэһэ буйлуулжа, часай турша соо 2.500 бутылкэ тоһо эюулжэ шадаха хүсэтэй машина һаяхан тодхогдоо. Зураг дээрэ: Филимон Сырбу гэгшын нэрэмжэтэ тоһоной завод.

Аджерпрессэй ТАСС-ай фото.

АРАДАЙ ПОЛЬШЫН АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

Польшын главна статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, ороной промышленностиин ниитын секторэй гаргаһан али бүхы продукци, 1961 онойхитой жэшэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ 8,4 процентээр ехэ болоһон байна. Энэ һалбариин түсэб 100,8 процентээр дүүргэгдэ.

Сагай уларилай муу байһан дээрэһээ хүдөө ажахын үйлэдбэри түсэбөө дүүргээгүй. Элдэб эд бараа гадаадын гүрэнүүдтэ худалдаха ба гадаадын гүрэнүүдһээ худалдажа абаха түсэбтэ даабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. 1962 ондо Польшо 151 гүрэнүүдтэй худалдаа наймаанай холбоотой байба.

Энэ гүрэнэй национальна олзо доход 427 миллиард злотых гэхэ гү, али 2,5 процентээр ехэ болоо. Польшын хүн зоной тоо 30,5 миллион болоһон байна.

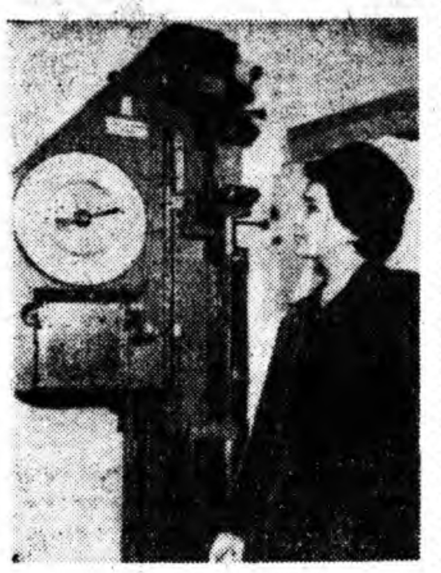
ГДР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХОЛБОО БАРИСААН УЛАМ БЭХИЖЭНЭ

ГДР-эй гадаадын худалдаа наймаанай политикые Баруун Германиин ба бусад империалистнуудай газаашалан тоохогүйе оролдодогшье һаань, тус республикын социалис бэшэ гүрэнүүдтэйшье хэдэг худалдаа наймаан улам бүри ургажа байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ 200 миллион маркын худалдаа наймаа Индитэй хэһэн байна. Цейлонтой, Ганатай, Колумбитай, ОАР-тай республикын худалдаа наймаан ехэ һайнаар хүгжэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Англида ба Бельгидэ ГДР-эй худалдаһан эд бараан арбан процентээр ехэ болоо. Италитай, Францитай ба Голландитай ГДР-эй баталһан хэлсээнэй ёһоор, 1963 ондо эд бараа худалдалга 15—25 процентээр ехэ болгогдохоор хараалагданхай.

БОЛГАРИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДААР

Георгий Димитровой нэрэмжэтэ Варненска судна бүтээлгын заводой коллектив Болгарида эгээн түрүүшээр тамаржа ябадаг док (судна заһабарилдаг газар) барижа эхилбэ. Тэрэ догуудые советскэ проектээр бариха юм. Хүдөө ажахын машинануудые бүтээн гаргадаг Болгаридаа эгээн томо Русенска заводой машина бүтээгшэд силос хуряадаг универсальна комбайн гаргажа эхилээ. Энэ жэлдэ кукуруза хададаг комбайн тус предприяти түрүүшынхеэ бүтээн гаргажа эхилхэ юм.

(ТАСС).

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Познаньдахи ургамалай утаһанай институдай туйлалтанууд промышленностьда болон барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Институдай научна хүдэлмэрилэгшэд орон дотороо бүд нэхэлгын предприяти байгуулха проектнүүдые зохёолгодо хабаадалсана, Советскэ Союзда, Хитадта, Чехословакида, ГДР-тэ, Венгридэ. Румынида баригдадаг бүд нэхэлгын фабриканuудта хэрэгтэй техническэ документацинуудые бэлэдхэнэ. Зураг дээрэ: лёной утаһаар хэгдэһэн зүйлнүүдэй хэр бүхэ байһыень институдай лабораторинуудай нэгэн соо шалгажа байна.

ПАФ-ай—ТАСС-ай фото.

СССР-эй Верховно Совет болон Мексикын Холбоото Штадуудай конгресс бэшэгүүдые аба[...]

Мексикын Холбоото Штадуудай конгресс бүхы оронуудай парламентнуудта, арадай суглаануудта болон хуули гаргадаг органуудта хандалга эльгээһэн байна. Конгрессэй тэрэ хандалга соо бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхые, бүгэдэниитээрээ буу зэбсэг хуряахые уряална, мүн дайн сэрэгэй зорилготой ядерна туршалгануудые болюулхые уряална.

Мексикын правительство хадаа бүгэдэ ниитээрээ буу зэбсэг хуряаха ба дайн сэрэгэй зорилготойгоор ядерна зэбсэг туршалга хорихо асуудалые, мүн дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ асуудалые шиидхэхэ политикада туһалха гээшэ гол шухала оролдолгомнай болоно гэжэ тоолоно гээд тэрэ хандалга соонь хэлэгдэнэ. Өөһэдынгөө политическэ болон олониитын ажал ябуулгаар эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалда шухала хэрэгтэй хэмжээ абалгада туһалхые, өөһэд өөһэдынгөө оронуудта ажабайдалай бүхы һалбаринуудта энэ эрмэлзэлые олондо ойлгуулха хүдэлмэри ябуулхые бусад оронуудай хуули гаргалгын органуудай гэшүүдтэ Мексикын парламентын гэшүүд хандана.

Тэрэ хандалгын түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «...Өөһэдынгөө заседанинууд болон зүблөөнүүд дээрэ хэлсэхэ зүйлнүүдэйнгээ хажуугаар эдэ асуудалнуудые хэлсээд, 1963 онһоо эхилжэ, дайн сэрэгэй зорилготойгоор ядерна туршалга хэхэ ябадалые гүйсэд хорихо ба бүгэдэ ниитээрээ буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээ баталхые түргэдхэхэ гүйлтатайгаар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида хандахые парламентаринуудта ханданабди».

СССР-эй Верховно Совет харюу бэшэг соогоо Мексикын Холбоото Штадуудай конгрессэй хандалгые халуунаар амаршалаад, «илангаяа мүнөө, ядерна зэбсэгэй урдань харгдаа, үзэгдөөгүйгөөр хүгжэжэ байһан үедэ дэлхэй дээрэ найдамтай, бата бэхи эб найрамдал сахиха гээшэ бүхы оронуудай болон арадуудай шухала зорилго мүн болоно» гэжэ тэмдэглэнэ. СССР-эй Верховно Совет хадаа эб найрамдал сахиха, гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон һууха политикые баримталха, термоядерна дайнай түймэр һүжэрөөхэгүй гээшэ мүнөө сагай гол зорилго гэһэн Мексикын Холбоото Штадуудай конгрессэй һанамжые гүйсэд зүбшөөнэ.

Бүгэдэ ниитэ[...] нэр буу зэбсэг[...] зэбсэгые али бо[...] далые хорихо ас[...] правительствын [...] кын ажал ябуу[...] хандуулдаг гэж[...] соо хэлэгдэнэ. [...] правительствын [...] али алишье тала[...] шиидхэхэ оролд[...] дань баруун гү[...] рюу гаргадаггүй[...] ламаар.

Дэлхэйн орон[...] ринуудай өөһэд [...] байгуулга хадаа [...] ябадалдань туһа[...] шэг соо хэлэгд[...] сикын Холбоото [...] сэй делегациин [...] айлшалан ерэхые [...] Совет баяртайга[...]

СССР-эй Верх[...] совет арадай дур[...] лэн, газар дэлхэй[...] далай ба бүхы ар[...] хани ёһоной хар[...] мандахын түлөө [...] юумэеэ хазагайрш[...] дэнги байһанаа д[...]

ЭЛДЭБ ҺОНИН

ХАРТААБХАҺАА ЭМ БУЙЛУУЛАГДАНА

Хартаабха эдеэ хоолой продукт болохоһоо гадна, эм буйлуулгада хэрэглэгдэнэ. Чехословакиин эрдэмтэд нэгэ килограмм хартаабхаһаа «ингибин» гэжэ эмэй нэгэ порциие буйлуулжа гаргадаг. Шаталгаһаа уламжалан хубилалгые аргалхын тулада тус эм амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Энэ эмээр тарихада тэрэ дороо шархань хубилхаяа болижо эхилдэг.

ҺҮНҺӨӨ МЯХА БУЙЛУУЛАН ГАРГАНА

Венгриин эрдэмтэдэй удаан саг соо амжалтатайгаар туршалганuудые хэһэнэй ашаар, «һүнэй мяхан» гэдэгые промышленностьнь гаргадаг болоо. Энэ продукт танюуһатай эдеэ эдидэг хүнүүдтэ илангаяа таарамжатай. Амтанай, хоол болосын талаар энэ продукт мяхан шэнги байха юм. Тэрэниие түүхэйгээр гү, али шараадшье эдихэдэ болоно. Һүнһөө буйлуулагдаһан мяхан бодото мяха эдихые хоригдоһон хүнүүдэй эдеэ хоолдо оруулагдан, Венгриин олон больницануудта хэрэглэгдэдэг болоо.

«ЮРЭ БУСЫН ҮНЕЭН»

Англида Гарстон Хэрфордшир гэжэ һууринда һү буйлуулан гаргадаг фабрика ашаглалгада үгтөө. Энэ «юрэ бусын үнеэн» ёһотойл үнеэнэй эдидэг зүйлнүүдые: ногоон набша намаа, морковиин эшэ набша, бусад ургамалнуудые «эдидэг». Эдэ набша намаануудые буйлуулжа, тоһо болон витамин нэмээд байхада һүн болодог. Энэ хадаа сагаан үнгэтэй, зүгөөр нюхаһан ногоон набшын үнэр гаран алдадаг. Гэбэшье энэ дутуунь ойрын саг соо зайсуулагдаха гэжэ фабрикын хүтэлбэрилэгшэ Англиин эрдэмтэ доктор Фрэнклин мэдүүлһэн байха юм.

ТОҺОНОЙ [...]

Австралида [...] Даниин эрдэмтэ[...] сен тоһоной та[...] порциие буйлуу[...] ниие промышле[...] бүтээн гаргадаг [...] шалжа байнхай. [...] дэб янзын хоол [...] хэрэглэжэ болохо[...] дукт халуун ду[...] лодильнигта хэ[...] саг соо гутангү[...] даха. Энэ хадаа [...] эгээн лэ һайн та[...] хадаа халуун ор[...] ехэ удха шанар[...]

Тоһоной тал[...] шэ юрын тоһон[...] дээрээ үнэтэй. Ю[...] ниие буйлуулха[...] ша ехэтэй байна.

(Газетэну[...])

Танилсагты: Цырен Рыгзенов

Залуу поэт гэхэдэ, нюдэндэмнай наһаар тон залуухан аад, түрүүшынгээ арбаадхан шүлэгүүдые гартаа бариһан хүбүүн заагүй харагдадаг гээшэ... Харин Цырен Рыгзенов тиимэ бэшэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан, удаань элдэб ажалда хүдэлһэн байха. Мүнөө үедэ Цырен Рыгзенов Буряадай багшанарай институдта һурана. Үшөө нэгэ асуудал. Магад уншагшад Цырен Рыгзеновэй эдэ шүлэгүүдые уншаад, түрүүшынь шүлэгүүд гээшэ гү, али урдань бэшэдэг байгаа юм гү гэжэ хуулита асуудал һуража болохо. Тобшоор хэлэхэдэ иимэ байна. Цырен Рыгзенов урдань шүлэг бэшэдэгшье, хаа яахан толилуулдагшье байһан. Харин һүүлэй жэлнүүдтэ бэшэһэн шүлэгүүдынь урданайхитайнь алишье талаараа жэшэшэгүй: шанарайнгаашье, маяг формынгоошье, удхынгаашье талаар һайн тээшээ тад ондоо болонхой. Хэдэн жэлэй саана Цырен Рыгзеновэй шүлэг уншаһан байгааб, харин эдэ шүлэгүүдынь уншахадаа тад ондоо хүнэй шүлэг уншажа байһандал мэдэрэл түрөө. Гүнзэгы тобшололнуудтай, уран зөөлэн уянгатай, саб гэмэ маяг түхэлтэй, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ шэнэ хүсэтэй болоһон байгаа. Тиихэдэнь лэ шэнэ поэдтэй танилсуулһандал иимэ гаршаг доро энэ хэдыхэн үгэ бэшэгдэбэ.

А. Жамбалдоржиев.

Ц. Рыгзенов

Талын сууряан

Заяанай харгынууд

Гульдирһан
Гурбан даланта буряад харгы.
Гуниг дууе үлгыдэһэн
Гуйбалзаһан буха тэргэ.
Далайе бэдэрһэн горхондол
Дайдын холые эрьюулэн,
Хайшаа зориһон заяан һэм
Хаһаг тэргын дунды соо!

**

Талаяа би хэмжээд ерээ һэм.
Татхал зүргэнүүд —
наһанаймни табсангууд
Сэсэгүүдэйшни нэрые
Баруунай холо зүгтэ
Сээжэлдэжэ гүбэнэн,
уралһаа унагаалайб.

**

Юртэмсын хүсэнүүдтэй
би үнэнние буляалдахаа
Юһэн хирадашни дохин баруулхадам,
Юрөөлтэ һайхан
энэ сагай эхиндэ
Юрэндэг буряад
эхэмни талаараа
Юһэн һара намайе
үргэлжэ арюулһан байгаа бшуу.

**

Харгынууд, харгынууд,
Хаһаг тэргын далан үты
харгынууд
Хараани холуур хирхаг тулаад,
Хаагдаһан шэнги харгынууд
Хайшаа тиигээд
зорихо бэ харгынууд?
Тэндэ захадань дайдын
Дууһаадүй харгынууд,
Тэнгэри өөдэ тиигээд
үгсэхэ харгынууд!

Сагай сууряан

Дуулим талымни амисхаал
Дуран соомни сууряатана.
Дуумни, дуумни
уянгатана, салгидана.
Тэгүүлнэ тала эхэдээ.

**

Үргэн тала —
Хэжэнгымни тала
Үбгэ эсэгын үедэ
үрмэдэһэтэ тала,
Шүүһэтэ ногооешни
Шүдэр үбһэнэй тушаһан үе.
Үһээтэ һалхин
Үнгэрдэг һэн дээгүүршни,
Үнэшэн шэнги үлэдэг һэнши таламни...
Үнгэрһэн хагсуу тэрэ наһаншни
Үнэн тухай домог болоод
дахин түрөөл!

Депутат С. Буянтуевай соло

Үдэр бүри шамайгаа
дэрлэн хонодог таламни
Үе наһаараа һайхыеш
үелжэ бэшээш һаам,
Үшөө нэгэ хүн
Үлүүхэнээр намһаа
бэлдээ шамда магтаал!
Губи таламни шинни
дулаа шэнгээһэн сэдьхэлтэй
Гушаад хабарайшни үүрые
тодоһон хурса нюдэтэйл!
Сахилза ногоонойш
шэмэ шүүһые
Шагнаһан шэнги мэдээд,
Сагаан торгон нооһон болгоод
эльбээргэтүүлжэ байдаг лэ.
Хонинной үдэхэ
нюусагүйхэн заяан
Холонгир гарайнь
эльбээн соохоно хоргодоно.
«Хулай!»—гэжэ
эхилээ нэгэтэ багахандаа...
Холын Кремльһээ
малша мүнөө
үгэ хэлэнэ орондоо.

Амжалта хүсэе

ЯКУТСК. Республикын ниислэлдэ бүхэшүүлэй хоорондо дүрэ буляалдаагаар зонын мүрысөөн боложо байнхай. Шанга энэ тулалдаанда хабаадалсахаар манай республикын чемпионууд Н. Ивахинов, М. Харпухаев, В. Баймеев, К. Норбоев, И. Сыркин, Г. Шахтерин, В. Кочергин, И. Лаврентьев гэгшэд ошонхой.

Республикымнай шамбайшуул мүрысөөндэ мордохоһоо урид республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон тулалдаанда шалгарһан, удаань бэеэ һориһон байгаа. Мартын 2-ой үдэр эхилһэн энэ мүрысөөндэ манай бүхэшүүлэй амжалта туйлахыень хүсэе.

И. Михайлюк.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной мартын 5.

ХИЛЫН САНААҺА

Японой коммунистнуудай амжалта

ТОКИО, мартын 2. (ТАСС). Нютагай засагай органуудта орон дотор боложо байгаа һунгалтануудта Японой коммунистнуудай шэнэ амжалтануудые туйлажа байһан тухай «Акахата» газетэ мүнөөдэр мэдээсэнэ. Кучано городто (Миэ префектура) компартиин түлөөлэгшэ Юдзуру Ониси гэгшэ эгээн түрүүшынхеэ муниципальна суглаанда һунгагдаба. Мондзэй городто (Исикава префектура) городой муниципальна суглаанда коммунист Сэйитиро Такэути дахинаа һугагдаба.

Бүхэдэлхэйн эб найрамдалай Соведэй Президиумэй заседани

МАЛЬМЕ, мартын 2. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ эб найрамдалай бүхэдэлхэйн Соведэй Президиумэй дэлгэрэнгы заседани болобо. Европын, Азиин, Африкын, Америкын оронуудай олониитын ба политическэ элитэ ажал ябуулагшад, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй национальна организацинуудай болон комитедүүдэй түлөөлэгшэд, мүн айлшад энэ заседаниин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Тус Президиум иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ юм: Европын аюулгүй байдал болон Германиин асуудал, бүгэдэ ниитээрээ буу зэбсэг хуряалгын ба эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн кампани эмхидхэлгэ.

Эдэ асуудалнууд тушаа эб найрамдалай бүхэдэлхэйн Соведэй президент-гүйсэдхэгшэ профессор Джон Бернал болон ВСМ-гэй Президиумэй гэшүүн А. Е. Корнейчук мүнөөдэр элидхэл хэхэ юм.

Эрэлхэг зориг гаргаба

БЕРЛИН, мартын 2. (ТАСС). Германида байдаг бүлэг советскэ сэрэгүүдэй нэгэ частиин офицер В. Чайка ГДР-эй эрхэтэнэй ами наһые абаржа, эрэлхэг зориг гаргаба. Потсдам шадарай нэгэ нуурай хажуугаар ябажа ябаһан советскэ офицер хүнэй хашхарха абяа гэнтэ дуулаба: мүльһэнэй сүмэрхэдэ, уһанда унаһан хүн абарыт гэжэ оогложо байгаа ха юм. В. Чайка яаралтайгаар нуур тээшэ гүйжэ ошоод, мүльһэн доогуур орожо үхэхэ туйлдаа хүрөөд ябаһан Георг Хартенбергер гэдэг гурбан үхибүүдэй эсэгын ами абарһан байна.

Хэдэн үдэр үнгэрһэн хойно Г. Хартенбергер советскэ офицертэй уулзажа, абарһанайнь түлөө халуун баяр тэрээндэ хүргэбэ.

Хитад Пакистан хоёрой хэлсээн

ПЕКИН, мартын 2. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ Хитад Пакистан хоёрой хоорондохи хилэ тухай хэлсээн баталагдаба.

Энээнтэй дашарамдуулан, Пекиндэ митинг болобо. Пекин городой мэр Пын Чжэнь болон Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Бхутто гэгшэд энэ митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Нго Динь Дьемэй 200 мянга ди гэдэгэй 100 мянган хүн болон гэзр байлдаанда хабаадалсадаг болон офицернүүд арад зондо Урда Вьетнамда хоёрдохи жэлээ кын капитан Маккензи (баруун дадуудые гар тулалдаанда гаран сэрэгүүд, гражданска гвар «сэрэгэй советнигүүд» хэбэртэй- америкын 12 мянган солдадууд эсэргүү соносхогдоогүй ехэ дай хэжэ байна. Зураг дээрэ: Америталадань) Нго Динь Дьемэй сол- һургажа байна.

ВИА-ТАСС-ай фото.

Булимтарагшад хатуу сохилт[...]

КАИР, мартын 2. (ТАСС). Февралиин 28-да Англиин сэрэгүүд Йеменэй арабска республикада шэнэ добтолго хэбэ гэжэ Харибай райондохи ОАР-ай болон Йеменэй нэгэдэмэл сэрэгүүдэй командалагша мэдүүлбэ. Бейхан эмирадай газар дээрэһээ Англиин сэрэгүүд гаража ерээ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Англиин самолёдүүд Йеменэй Харибай район дээгүүр ниидэнэ гээд МЕН агентство мэдээсэнэ.

Йеменэй болон ОАР-ай сэрэгүүд мартын 1-дэ Йеменэй газар дээрэ үлэһэн булимтарагшадые үгы хэхэ сэрэгэй ябуулга [...] ОАР-ай болон Йеме[...] рэгүүдэй сэрэгэй [...] лөөлэгшэ МЕН аг[...] бэ. Агаарай сэрэ[...] артиллери Йемена[...] зэбсэгээ, һомо х[...] ябаад тэрьедэһэн [...] сэрэгүүдые хяа б[...] на. Йеменэй респ[...] то хилэ шадарһаа [...] ска Арави) тээшэ [...] дайсанай автома[...] ные артиллери б[...]

Дайшалхы хани нүхэдэй у[...]

ПРАГА, мартын 2. (ТАСС). Анханда СССР-тэ эмхидхэгдэһэн Чехословакиин армейскэ корпусой Соколов город шадар байлдаа хэһэнһээ хойшо 20 жэлэй ойн гүйсэһэндэ зорюулагдаһан баяр ёһололой вечер Прагын «Люцернэ» гэжэ зал соо үсэгэлдэрэй болобо. ЧТК агентствын мэдээсэһэн ёһоор, Чехословакиин армейскэ корпусой сэрэгшэд ябаһан, нацизмда эсэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан хүнүүд, Прагын томо томо предприятиин түлөөлэгшэд тэрэ вечер дээрэ байлс[...]

Урдань Чехосл[...] корпусой команд[...] миин генерал Л. С[...] бэ. Тэрэнэй һүүл[...] гэй делегациин г[...] тенант П. М. Ша[...] үгтэбэ.

Тэрэ вечертэ х[...] городой хүн зон[...] дайнда хабаадаг[...] митедтэ амарша[...] эльгээбэ.

Англи сэрэгэйнгээ хүсэ ехэ болг[...]

КАИР, мартын 2. (ТАСС). Англи Йеменэй хилэ шадар байһан сэрэгэйнгээ хүсые бүри ехэ болгожо байна. Англиин сэрэгэй гурбан корабльнууд, тэрэ тоодо нэгэ авианосец, нэгэ крейсер уржадэр Суэцкэ каналаар гаража, Улаан далайда оробо гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Дундада урда [...] рэгэй командо[...] иигэжэ мэдүүлээ: [...] хүсэндэ ородог [...] эскадрили Кипр [...] дэжэ ерэхэ юм.

Хитад Инди хоёрой хилэ дээрэх[...]

ПЕКИН, мартын 2. (ТАСС). Хитадай правительствын 1962 оной ноябриин 21-нэй мэдүүлгэ соо найруулагдаһан шиидхэбэриин ёһоор, Түбэдэй болон Синьцзянай районуудай нютагай засагаархид хадаа Хитадай хилэ сахидаг отрядуудай орхижо ошоһон, 1959 оной бодото хилэ байһан газарһаа 20 километр үргэнтэй Инди Хитад хоёрой хилэ шадарай райондо 26 һиналтын административна пунктнуудые байгуулба, —гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэбэ.

Хитад Инди хоёрой хоорондохи амгалан хэлсээндэ туһалхын тулада, Коломбодо болоһон зүблөөнэй уряалые анхаралдаа [...] ноябриин 7-до б[...] газарһаа 20 кил[...] бэн районние хар[...] гэжэ Хитадай пр[...] бэ. Тэрэ район [...] һээ арсалдаанай [...] дай хилэ сахидаг[...] һээ гаргагдаһанай[...] налтын админис[...] дые байгуулхагү[...] гаргагдаһан бай[...]

Редакто[р]
Ц. Ц[...]

Манай адрес, телеф[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ле[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ре[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жи[...] —24-74, сельского хозяйства—47-59, советско[...] и культуры, литературы и искусства—34-05, [...] транспорта, информации—35-14, писем и рабс[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бу[...]
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Минис[...] Бурятской АССР
Н00365.